

Privatnost je izgleda u ovo internetsko vrijeme otišla nepovratno u prošlost. Sve što stavljamo na mrežu, pa i svaka naša aktivnost biva trajno negdje zabilježena. Sve se bilježi i ništa se ne zaboravlja! Svaki tekst, komentar, mail, objavljena slika, napisan Twitter, blog ili unos u Facebook pohranjen je trajno negdje u neumoljivoj memoriji weba. Zapravo više nemamo nadzor nad onim što drugi o nama mogu saznati "kopajući" po tim skladištima. Anonimnosti na webu gotovo da nema! Vjerojatno većina nas podcjenjuje opasnosti pretjeranih "šeranja" osobnih podataka. Često i ne čitamo izjave pojedinih servisa o zaštiti privatnosti koje znaju biti užasno opširne i sročene uglavnom nerazumljivim pravničkim jezikom. Primjerice takva izjava za vrlo popularanu društvenu mrežu Facebook ima preko 5000 riječi, što je više od američkog ustava! A gomilanje podataka u toj mreži je upravo zastrašujuće veliko. Broj korisnika je premašio 500 milijuna, a svaki korisnik prosječno obznanjuje mjesečno oko 70 pojedinačnih komadića sadržaja. Sve što objavimo i što drugi oglase o nama ulazi u trajnu digitalnu javnu datoteku.

Prvi ozbiljni prigovori o ugrožavanju privatnosti potekli su još krajem prethodnog stoljeća s izumom fotoaparata i pojavom tabloida. Danas su digitalni fotoaparati (samostalni ili ugrađeni u druge mobilne uređaje) prisutni na svakom mjestu. Je li snimanje osobe na javnom mjestu bez njezinog pristanka također ugrožavanje privatnosti? Svijet postaje sve više ravan i smanjuje se na mali gradić, gdje svi znaju sve o svakom, pa čak i prije nego što se rodimo! Sve što je bilo staro, davno i zaboravljeno ponovo se vraća i postaje novo! Ne radi se samo o tome što znaju naši prijatelji, oni nas ionako poznaju. Opasno je kad na temelju istraživanja na webu stvaraju mišljenje o vama i vašem karakteru oni koji vas nikada nisu susreli. Tako se pokazalo da preko 75% poslodavaca istražuje web prije nego li zaposli novog radnika. Mladenački grijesi, ludosti postaju dokumentirani i u zreloj dobi. Bivši partneri se "pojavljuju" u novim vezama. I država je zainteresirana za naše stavove, akcije i poslušnost. Trgovci se nastoje dokopati naših kupovnih navika itd...

Postoji i dobra strana nezaboravljanja. Svaki dijelić našeg života je dokumentiran i obnavlja nam sjećanje. To može biti i vrlo korisno za generacije koje dolaze. Mi smo navikli da vremenom blijedi sjećanje na prošle događaje, pa u tradicionalnom društvu prihvaćamo da se sazrijevanjem ljudi mijenjaju i da se prošle zablude i grijesi zaboravljaju, pa tako i opraštaju. Međutim sada je sve dokumentirano i ništa nije zaboravljeno, pa ćemo ubuduće morati naučiti više opraštati, bez zaboravljanja, što i nije lako. Ne treba nas zato čuditi da mnogi zahtijevaju uvođenje mehanizama za digitalno zaboravljanje, tj. uništavanje informacija nakon što im istekne unaprijed zadano trajanje "života". Time bi se smanjilo ugrožavanje identiteta, uvela bi se "druga šansa" i dala mogućnost "novog početka". Pod pritiskom "surfera" već se uvode, a posebno se uskoro očekuju brojne novine za zaštitu privatnosti na Internetu.

Da možemo kontrolirati širenje informacija koje smo jedanput "pustili" u mrežu je potpuna iluzija. Moramo biti vrlo oprezni u objavljivanju osobnih podataka i svjesni opasnosti koje opća umreženost donosi. Moramo i predviđati kako naše objavljivanje podataka može utjecati na druge ljude. Edukacijski naponi mogu osvijestiti te opasnosti, pa je i ovaj članak skromni doprinos tome. Moramo poštivati internetsku etiku da bismo "surfali" sigurno i bezbrižno.